

[Landbrugsministeren.]

manden bliver syg, og konen ikke mener at kunne drive ejendommen, må hun sælge den, og i så fald har staten forkøbsret, så hvis der er tale om tvangsafståelse ved dette lovforslag, er der det også ved det lovforslag, vi gennemførte i fjor.

Så spurgte det ærede medlem, om jeg troede, statens jordlovsudvalg virkelig kunne tage stilling til alle de ejerskifter, der sker, — det var efter det ærede medlems mening 5 000 ejendomme om året. Det skulle det ærede medlem virkelig have tænkt på i fjor, da han stemte for loven. Det er ikke det, der gennemføres nu i år, men det, der blev gennemført i fjor, som kræver, at man tager stilling til ejerskifterne. Men det har man jo forudsat ved lovens vedtagelse, idet man har fastsat visse regler, og kan statens jordlovsudvalg ikke træffe afgørelse om, hvorvidt det ønsker at overtage en ejendom, må det opgive at overtage ejendommen og overlade den til frit salg. Jeg tror, det vil gå sådan i mange tilfælde, fordi man ikke har brug for al den jord, der kommer frem på denne måde, fordi den ligger, hvor der ikke er brug for den, eller af andre grunde. Måske er prisen også så høj, at den ikke kan betales. Men der er sat visse grænser, som gør, at det spørgsmål løser sig af sig selv.

Det ærede medlem hr. Tesdorpf forklarede os nu, at han havde efterkommet opfordringen om at gå ud og se over markskellet; det havde det ærede medlem gjort mange gange. Jeg kendte i min ungdom en gammel mand, som havde et mundheld — det havde de meget af i gamle dage —; han sagde ved enhver lejlighed — man kan godt sige i tide og utide; men det havde en vis berettigelse —: se og forstå! Det er meget værd, om man forstår at se sig om og forstår det, man ser, og hvis det ærede medlem virkelig går over hegnet og går ind og ser hos de indeklemte husmænd, og han ikke er klar over, hvilken livsvigtig betydning det har for dem i mange tilfælde at få mere jord, så har han i hvert fald ikke lært at forstå, hvad han ser.

Det ærede medlem siger, at man kræver dispositionsretten ved gennemførelsen af dette lovforslag. Hvor er det, hvilke er de bestemmelser, der kræver dispositionsretten? Den ejer, der har op til 50 ejendomme eller mere end 50 ejendomme — det er jo blevet oplyst her i udvalget i folketinget, at der findes et sådant tilfælde —, han har selv efter dette lovforslags gennemførelse i landstingets efter det ærede medlems mening fuldkommen radikale, revolutio-

nerende affattelse, ret til at beholde disse over 50 ejendomme til sin død. Her kan man da ikke tale om, at denne mands ret i fjerneste måde krænktes. Det er først, når ejendommen skal afhændes, og da er det ikke for sælgeren, men det er for den køber, der ønsker at købe ejendommen og øje den sammen med de to andre, han har i forvejen, at disse bestemmelser træder i kraft.

Endelig nævnte det ærede medlem, at jeg sagde om godsejernes tilbud om en frivillig ordning, at det afgav ingen garanti for, at der kom noget ud af det, og han forklarede dette med, at de selvfølgelig ikke kunne garantere for, at prisen var sådan, at der kom noget ud af det. Det er fuldkommen rigtigt. Så siger det ærede medlem: ja, men loven her afgiver heller ingen garanti, for hvis disse godsejere ikke melder sig før end 1953, så kommer der ingen tillægsjord. Nej, men så træder den gamle bestemmelse i kraft om, at så kan ingen erhverve mere end to ejendomme, d. v. s. så varer det noget længere, inden man får tillægsjord, men jorden kommer frem alligevel. Jeg føler mig fuldkommen overbevist om, at der skal nok være mange godsejere, som er så kloge og så interesserede i spørgsmålet selv, at de melder sig inden den tid for at bevare de fire femtedele af alle disse mange ejendomme.

Første næstformand (Arnth Jensen):

Det ærede medlem hr. Victor Larsen har ordet for en kort bemærkning.

Victor Larsen: Jeg er tilfældigvis, vil jeg gerne sige til den højtærede landbrugsminister, nødt til at citere mig selv, med den højtærede formands tilladelse, idet jeg skrev ned, hvad jeg sagde før. Jeg sagde:

„Hvad der er ret for den ene, må også være det for den anden, og det må, hvis det skal gå demokratiet vel, stadig være dets adelsmærke, at det øver ret og ikke gør brug af mere eller mindre tilfældige flertal til gennemførelse af aldeles uretfærdige og unødvendige bestemmelser.“

Der er altså ikke tale om blot landstingets vedtagelse, der er tale om i al almindelighed at gennemføre love, som i den grad ligger på kanten af det grundlovs-mæssige, at der opstår, hvad der også gjorde ovre i det høje landsting, den største strid om, hvorledes det egentlig skal gå loven fremover, idet det er sagt ganske klart og tydeligt, at lovens grundlovsstridighed vil blive prøvet. Der siger jeg: når man vover sig ud i dette og skaber et eller andet flertal for dette, så bevæger man sig i den grad på gyngende